

КОНСОРЦІУМ ЗІ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ

Інформаційний бюлетень, 2020

“Будучи гуманітарною спільнотою, яка зосереджена на задоволенні “сьогоднішніх потреб”, ми, можливо, недостатньо врахували потенційні ризики з якими стикаються спільноти, яких ми захищаємо”, - Еліс Арманні Секуї, голова Управління ООН з координації гуманітарних питань в Україні з нагоди конференції “Увага, загроза!” в Києві, 23 жовтня 2019 року.

Занепадаюча промисловість Східної України створює умови для екологічної катастрофи, яка може виникнути в будь-який час в зв'язку з тривалим конфліктом. Щоденні обстріли вдовж лінії розмежування (ЛР) відбуваються в безпосередній близькості до хімічних підприємств, життєво важливих джерел води, комунальних та інших небезпечних об'єктів інфраструктури. Крім того, інциденти, що відбуваються на одній стороні лінії розмежування, можуть впливати на населення і системи по обидві сторони ЛР. Якщо не буде вжито належних заходів, такі небезпеки, як затоплення шахт та обстріли, які регулярно відбуваються поблизу хімічних об'єктів і ключової інфраструктури водопостачання, можуть спровокувати масштабну екологічну катастрофу, яка ставить під загрозу населення і економіку регіону.

Група міжнародних та місцевих неурядових організацій (НУО), об'єднаних в рамках Консорціуму зі зниження ризиків, що фінансується Європейським Союзом (ЄС) та спільно з місцевими органами влади в постраждалих від конфлікту регіонах, працює над запобіганням, підготовкою та захистом (ЗР) громади.

Першим кроком Консорціуму зі Зниження ризиків була 23 жовтня 2019 року конференція «Увага, загроза!», мета - підвищення обізнаності та обговорення поточної ситуації щодо конфліктних та промислових ризиків на Сході України. Конференція зібрала широке коло зацікавлених сторін, що займаються цивільним захистом та/або управлінням промисловими об'єктами в Україні, включаючи місцеві органи влади, які щодня стикаються з промисловими ризиками, що збільшуються у зв'язку з конфліктом на Сході України. Три панельні дискусії підвищили рівень обізнаності про існуючі промислові ризики та специфічні вразливості постраждалого від конфлікту населення.

Детальні та продумані дискусії підтримують взаємодію Консорціуму зі зниження ризиків з місцевими та національними органами влади, громадами, підприємствами та партнерами для розробки планів пом'якшення наслідків цих ризиків. Ці плани дозволять відповідним зацікавленим сторонам чітко зрозуміти потенційні наслідки стихійних лих, необхідні дії, які зменшать ризики катастрофи та заходи для зменшення їх наслідків.

Поглибивши відносини з службами надання екстреної допомоги, що реагують на інциденти, пов'язані з конфліктом у прифронтових районах, АС-ТЕД також надала технічну підтримку в підготовці Показового командно-штабного навчання в м. Попасне, яке було проведене 7 листопада 2019 року Попаснянською райдержадміністрацією. На підготовку даного навчання знадобилося чотири місяці, в результаті чого були присутні понад 200 безпосередніх учасників та 21 одиниця техніки. Такий масштабний захід став можливим тільки при тісній співпраці всіх зацікавлених сторін: ДСНС України, Луганської облдержадміністрації, ГУ ДСНС у Луганській області, Попаснянської райдержадміністрації та Групи реагування на надзвичайні ситуації Українського товариства Червоного Хреста (МКЧХ). Даний захід був визнаний успішним представниками центрального апарату ДСНС України.

ПІДГОТОВКА СПІЛЬНОТ

У рамках Консорціуму зі Зниження ризиків та за підтримки експертів Данського Червоного Хреста та Австрійського Червоного Хреста волонтери і співробітники Товариства Червоного Хреста України пройшли повний цикл тренінгів із підготовки громад населених пунктів вздовж лінії розмежування конфлікту до промислових та екологічних ризиків.

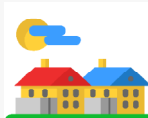
У жовтні найактивніші представники громади села Кодема (Бахмутський район), пройшли тренінг із першої допомоги. 10 учасників отримали життєво важливі знання від інструкторів з першої допомоги Червоного Хреста. Наступним кроком була підготовка активних членів громади до надання першої психологічної допомоги. Як останній крок у навчальній програмі підготовленості, 2 представники села Кодема взяли участь у триденному семінарі з управління ризиками надзвичайних ситуацій у м. Святогірськ, присвяченому підготовці планів реагування на надзвичайні ситуації на рівні громади. Під час семінару, організованого Червоним Хрестом за безпосередньої підтримки партнерів по Консорціуму зі зниження ризиків, зокрема IMPACT, вдалося не лише визначити, які біологічні та хімічні небезпеки існують навколо села Кодема, але й підготувати проект плану готовності жителів району до надзвичайних ситуацій.

З грудня команда ТЧХУ зібралася з активними мешканцями села, щоб доопрацювати план та обговорити готовність населення до реагування на різні надзвичайні ситуації. Тепер, завдяки розробленим документам, мешканці зможуть швидко отримувати інформацію про надзвичайні ситуації, в тому числі інструкції, як діяти/реагувати та - у разі великої надзвичайної ситуації - навіть організувати евакуацію самостійно.

За підтримки ЄС у 2019 році інструменти і навички отримали 430 сільських мешканців - тепер вони можуть мінімізувати негативний вплив різних потенційно небезпечних ситуацій. Це особливо актуально в умовах збройного конфлікту на сході України.

25 сіл готові до надзвичайних ситуацій

430 селян з більшою обізнаністю щодо реагування на надзвичайні ситуації

30,000 людей будуть охоплені планами дій в надзвичайних ситуаціях

РОЗУМІННЯ РИЗИКУ

З початком 2020 року настав час переглянути прогрес, досягнутий Консорціумом зі зменшення ризиків у 2019 році, в тому числі з аналітичної сторони. Протягом останніх кількох місяців 2019 року команда IMPACT з геоінформаційних систем (ГІЗ) в Україні була зайнята у декількох напрямках, готуючи звіт про Зональну оцінку ризику для Попаснянського району (опублікується у 2020 році), відстоюючи територіальний підхід до розуміння ризику стихійних лих та проводячи технічні семінари для партнерів та громад.

У фокусі: в даний час доопрацьовується Зональна оцінка ризиків (ABRA), проведена IMPACT в Попаснянському районі. У підсумковому звіті розглядаються промислові, екологічні та небезпеки, пов'язані з конфліктом у цьому районі. ABRA буде ресурсом для діяльності з управління ризиками на місцевому рівні та захисту їх інтересів. Основні висновки вже були представлені на конференції «Увага, загроза!», Форумі реінтеграції Донбасу і Форумі екологічного партнерства.

БАЗИ ДАНИХ ПРО РИЗИКИ

Одним з великих і важливих кроків в дослідженні ризиків, що проводиться IMPACT, є збір геопросторових даних про небезпеки, ресурси, вразливості і ризики, що існують в Донецькій та Луганській областях. На даний момент база даних містить інформацію про наступні небезпеки: 111 шахт, 30 об'єктів хімічної і коксохімічної промисловості, 18 об'єктів металургійної промисловості та 24 об'єкти машинобудування. Інформація про енергетичну та електричну інфраструктуру, частоту виникнення конфліктів та частоту пожеж також буде частиною цієї бази даних.

СПІЛЬНЕ КАРТОГРАФУВАННЯ РИЗИКІВ

IMPACT також забезпечує практичне навчання користувачів інформації про ризики: було проведено 3 семінари для волонтерів Червоного Хреста, які будуть працювати з громадами з розробки планів готовності до надзвичайних ситуацій на рівні громад та сімей. Семінари вчать базовим навичкам колективного картографування загроз і просторового аналізу і отримав дуже позитивні відгуки.

ЗАЛУЧЕННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Діяльність Консорціуму зі зниження ризиків щодо запобігання, підготовки та захисту (ЗР) громад та інфраструктури від промислових та екологічних ризиків, а також заходи, вжиті місцевими органами влади, підтримуються - або обмежуються - процесами, передбаченими в існуючій законодавчій базі. Для підтримки створення ефективних нормативних актів щодо зменшення ризиків стихійних лих в Україні, Благодійний фонд (БФ) "Право на захист" проводить комплексний юридичний аналіз для виявлення прогалин у чинних законах, а також рекомендує найкращі світові практики.

З вересня 2019 року БФ "Право на захист" організував 7 зустрічей з місцевими органами влади та службами екстреного реагування в Донецькій та Луганській областях, щоб з перших вуст дізнатися про їхні питання, ідеї та пропозиції. Зважаючи на те, що ці люди займаються подібними питаннями, дуже важливо залучати їх до процесу. За інформацією з цих консультацій, фахівці БФ "Право на захист" проаналізували понад 25 законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють сферу охорони навколишнього природного середовища та цивільного захисту.

Експерти БФ "Право на захист" також проводять широку адвокатську роботу з вищезазначених питань. Наприклад, юридичний аналітик БФ "Право на захист" брала участь у Форумі «Єднання», який проходить у місті Маріуполь 30 жовтня 2019 року, де було обговорено нове бачення реінтеграції та розвитку Донбасу та всієї України, і було докладено максимум зусиль для того, щоб знайти нові шляхи об'єднання України.

БФ "Право на захист" використав цю чудову можливість представити деякі екологічні проблеми, що стосуються Донбасу, та заохотив діалог щодо можливих вирішень цих питань. Відповідно до цієї дискусії, можливі шляхи покращення поточної екологічної ситуації в Україні, які були обговорені на Форумі, можуть призвести до включення питань, що стосуються екологічної безпеки, до нової Стратегії національної безпеки.

Експерти БФ "Право на захист" також залучили різні зацікавлені сторони до важливих тем, які стосуються Донбасу та ризику екологічної та / або промислової катастрофи в регіонах, що постраждали від конфлікту, на низці заходів, що відбулися за останні кілька місяців 2019 року, включаючи громадські обговорення, круглі столи, радіопередачі та інші форуми.

Це залучення є частиною всебічного підходу Консорціуму зі зниження ризиків до розповсюдження інформації, завдяки чому партнери прагнуть підвищити рівень обізнаності про небезпеку стихійних ситуацій серед місцевих, національних та міжнародних акторів.

«Екологічні переселенці – саме так умовно можна назвати осіб, якими можуть стати жителі Донецької та Луганської областей в разі екологічної катастрофи на Донбасі. Цей регіон ще до початку конфлікту був доволі проблемним з точки зору екологічної ситуації. А в довгостроковій перспективі ми можемо отримати повністю непридатний для проживання регіон, оскільки він стане зоною екологічної катастрофи», - сказала Анастасія Бондаренко, правовий аналітик БФ "Право на захист".

